

Esther Mitjans | APDCAT

“Vetllem per la privacitat i la protecció de dades a Catalunya”

Esther Mitjans i Perelló, directora de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és doctora en Dret, professora titular de Dret Constitucional i directora del Centre d'Estudis Canadencs de la Universitat de Barcelona. Fins ara, ha estat membre del Consell Assessor de l'Agència Catalana de Protecció de Dades en representació del Consell Interuniversitari de Catalunya. També és presidenta de la Fundació Estudios Canadienses.

Quina és la feina de l'Agència Catalana de Protecció de Dades (APDCAT)?

Des de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, vetllem per la privacitat i la protecció de dades a Catalunya. Volem potenciar el coneixement d'aquest dret. Especialment amb els menors, pretenem donar a conèixer els riscos d'Internet i conscienciar els pares sobre la necessitat d'educar els infants en un ús responsable i segur de les xarxes socials, sempre, però, preservant la intimitat dels fills. A més, tenim una funció sancionadora: controlem que les institucions del nostre àmbit de competència compleixin la legislació de protecció de dades. També elaborem informes sobre projectes normatius de protecció de dades i fem dictàmens per respondre consultes formals. Oferim un servei d'atenció al públic i consultes per a tots els ciutadans de Catalunya.

Per què és tan important preservar les nostres dades?

Un dada personal és qualsevol informació que t'identifica, com ara el nom i cognom, un correu electrònic, el telèfon, l'adreça, l'empremta digital o fotografies. Per tant, les dades personals són com les claus de casa. En aquest sentit, les dades i les informacions que s'introdueixen a les xarxes socials poden condicionar el futur laboral de les persones, per exemple, ja que un cop

s'introdueixen dades a Internet es desconeix a qui pot arribar la informació.

Quins riscos entranen les xarxes social?

És important saber que tot allò que pengem a la xarxa no es pot controlar: un cop es posa a Internet qualsevol dada, la seva difusió és immediata. Per tant, penjar dades personals o de persones de l'entorn pot comportar moltes complicacions. En aquest moment, un 40% dels joves penja dades personals a Internet sense ésser conscients de la transparència del mitjà, i un 56% dels adolescents entre 14 i 16 anys han estat abordats en alguna ocasió per un desconegut a Internet. L'educació, per tant, és molt important. Els menors, sobretot quan són petits, han de navegar per Internet sota la supervisió dels pares o germans grans, per a què puguin conèixer els perills i els beneficis de la xarxa.

Quins són els passos que han de tenir sempre en compte els joves a l'hora de fer servir les seves dades a Internet?

El més important és pensar abans de penjar qualsevol contingut. Recomanem a tots els usuaris d'Internet no facilitar ni el telèfon, ni l'adreça, ni el correu electrònic personal. A l'hora de navegar per Internet, utilitzar un àlies, donar-se d'alta als serveis amb una adreça electrònica que no sigui l'habitual, evitar dades que localitzin o comprometin. En definitiva, l'usuari és qui té el control a Internet. Davant de qualsevol situació incòmoda a la xarxa, només cal desconnectar-se, ja que ningú no pot obligar a fer res. La decisió és a les mans de l'internauta.

En aquestes situacions, com han d'actuar els pares?

La millor manera d'evitar situacions de risc és la informació però, molts cops, el problema és que els fills acostumen a saber-ne més que els pares, de navegar per la xarxa. Per això, és molt útil que els pares acompanyin els fills petits quan naveguen per Internet, per a què en un futur puguin navegar sols i segurs. És adequat parlar amb els fills sobre Internet i l'ús que se'n fa, és a dir, establir una situació de normalitat i confiança entorn de la xarxa. A partir d'aquí, és recomanable establir unes regles bàsiques consensuades, com ara horaris de connexió, pàgines que es poden visitar o documents que es poden descarregar, etc. Altres mesures que ajuden a utilitzar Internet de manera responsable és col·locar l'ordinador en un lloc comú o de pas, per facilitar que els pares supervisin el comportament dels fills petits en les pàgines web que visiten o proporcionar-los mecanismes de control tècnics per evitar virus, correu brossa, etc.

Quin és el delictes més comú?

Una de les conseqüències de donar a conèixer les dades personals, hàbits o preferències a la xarxa és l'assetjament de desconeguts. Aquesta circumstància es deu al gran auge de les xarxes socials en aquests darrers anys. Les xarxes socials gaudeixen de gran acceptació i s'han convertit en una eina de comunicació indispensable per a molts joves. La problemàtica recau, entre altres, en el desconeixement dels joves (un cop introduïdes les dades, ja no hi ha marxa enrere). També que les xarxes socials tenen mancances entorn a la seguretat i privacitat. I la ingenuïtat dels menors en contactar amb desconeguts.

Quins són els mecanismes de què disposen els joves per assegurar que és segur donar les seves dades?

Hi ha diverses eines que poden ajudar a una navegació més segura, però cap d'elles és definitiva. Hi ha programes informàtics que vigilen i bloquegen els continguts nocius que poden visitar els menors, però la responsabilitat recau en l'usuari. Per això, és tan important la informació. Els menors han d'aprendre a navegar de manera responsable per Internet. Per exemple, una manera d'evitar continguts perjudicials és no navegar per llocs web sense polítiques de privadesa i, en cas de disposar-ne, llegir-les acuradament. Pot resultar difícil i pesat llegir aquestes clàusules, però és totalment necessari, ja que són com contractes on acceptes o no, les seves polítiques de privacitat sobre les teves dades. Finalment, és recomanable activar sempre les polítiques de privadesa que ofereixen les pàgines web.

En aquest sentit, quines actuacions està duent a terme l'APDCAT?

En aquest últim any, hem editat tres manuals pràctics que van adreçats a menors de diferents franges d'edat, de 9 a 11 anys, de 12 anys a 14 anys, i de 15 a 17 anys, amb la finalitat de conscienciar-los de les amenaces a la privacitat i a la intimitat que representa la publicació de les seves dades personals a Internet.

A més, tenim disponible a la nostra web (www.apd.cat) un joc virtual adreçat als més petits de la casa per aprendre què són les dades personals i com protegir-les. També hem participat per primer cop a la Festa dels Súpers i a parcs de Nadal, com el de Reus. El nostre principal objectiu és acostar-nos al sector més jove de la població, ja que és el més vulnerable.

On poden rebre més informació els i les joves?

A la nostra web, tenim una secció adreçada als joves on poden trobar una gran varietat de documentació que es pot descarregar, com ara els tres manuals, el joc virtual i els vídeos on es plantegen situacions quotidianes entorn a Internet i les xarxes socials.

Diego Giménez

diego@edicat.cat